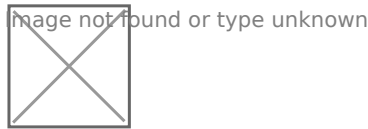

Γιατί δεν υπέγραψα το κείμενο «Σχέσεις της Ορθοδόξου Εκκλησίας προς τον λοιπόν Χριστιανικόν κόσμον» (Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιερόθεος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Έχουν δημοσιευθή διάφορα σχόλια σχετικά με την στάση που τήρησα ως προς το κείμενο της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας με τίτλο: «Σχέσεις της Ορθοδόξου Εκκλησίας προς τον λοιπόν Χριστιανικόν κοσμον». Άλλοι γράφουν ότι δεν το υπέγραψα, άλλοι ότι το υπέγραψα με επιφυλάξεις και άλλοι ότι το υπέγραψα.

Με την δήλωσή μου αυτή επιβεβαιώνω ότι πράγματι δεν υπέγραψα αυτό το κείμενο, και επί πλέον εξέφρασα τις επιφυλάξεις μου για τα κείμενα «Η αποστολή της Ορθοδόξου Εκκλησίας εν τω συγχρόνω κόσμω» και «Το Μυστήριο του Γαμου και τα κωλύματα αυτού», σε συγκεκριμένα σημεία, τα οποία ανέπτυξα κατά τις Συνεδριάσεις.

Ειδικά για το πρώτο κείμενο «Σχέσεις της Ορθοδόξου Εκκλησίας προς τον λοιπόν Χριστιανικόν κοσμον» θέλω να πω ότι όντως δεν το υπέγραψα μετά από βαθιά σκέψη, έχοντας θεολογικά κριτήρια.

Δεν είναι καιρός ακόμη να αναπτύξω όλα τα ιστορικά και θεολογικά επιχειρήματά μου, πραγμα το οποίο θα το κάνω όταν αναλύσω γενικότερα όλες τις διαδικασίες και την ατμόσφαιρα που διέγνωνσα κατά την διεξαγωγή των Συνεδριών της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου. Εδώ θα αναφέρω επιγραμματικά μερικούς ειδικούς λόγους.

1. Θεωρώ ότι δεν πέρασαν όλες οι ομόφωνες αποφάσεις της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, όχι μόνον ως προς την φράση «η Ορθόδοξος Εκκλησία γνωρίζει την ιστορικήν ύπαρξιν άλλων Χριστιανικών Ομολογιών και Κοινοτήτων» αλλά και σε τέσσερεις – πέντε άλλες περιπτώσεις.

Επέλεξα από την αρχή να αποδεχθώ την συμμετοχή μου στην Αγία και Μεγάλη Σύνοδο ως μέλος της αντιπροσωπείας της Εκκλησίας της Ελλάδος, ανέμενα όμως

τις αποφάσεις της Ιεραρχίας του Μαΐου 2016 προκειμένου να αποφασίσω τελικώς για το αν θα παραστώ. Όταν διεπίστωσα ότι οι αποφάσεις της Ιεραρχίας ήταν σημαντικές και ομόφωνες κατέληξα στο να συμμετάσχω στην Αγία και Μεγάλη Σύνοδο προκειμένου να τις υποστηρίξω.

2. Προβληματίζομαι από την αρχή με την όλη δομή και σκέψη του κειμένου, διότι προήλθε από την συνένωση δύο διαφορετικών κειμένων, αλλά μέχρι τέλους ήλπιζα στις διορθώσεις του, με τις προτάσεις και των άλλων Εκκλησιών.

Ομως τελικά παρατήρησα ότι οι διορθώσεις που προτάθηκαν από τις Εκκλησίες δεν πέρασαν όλες στο κείμενο για διαφόρους λόγους. Ο Μητροπολίτης Περγάμου, ο οποίος, προφανώς ως Συμβουλος, με την προτροπή του Πατριάρχου ήταν τελικός αξιολογητής των προτάσεων ή τις απέρριπτε ή τις διόρθωνε ή τις υιοθετούσε και γινόταν αποδεκτή η αξιολόγησή του από την Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως και τις άλλες Εκκλησίες.

Έτσι, το κείμενο κατά την άποψή μου δεν ήταν ώριμο για να εκδοθεί από την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο, αφού μέχρι την τελευταία στιγμή, πριν την υπογραφή του, διορθωνόταν και επεξεργαζόταν, ακόμη και στην μετάφρασή του στις τρεις άλλες γλώσσες, γαλλικά, αγγλικά και ρωσικά. Αυτός ήταν ο λόγος που μερικές Εκκλησίες από την αρχή ζήτησαν την απόσυρση του κειμένου για περαιτέρω επεξεργασία. Επίσης, το κείμενο είναι περισσότερο διπλωματικό και ο καθένας μπορεί να το χρησιμοποιήσει κατά τις προτιμήσεις του.

Όπως υποστήριξα στην Συνεδρίαση της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου, το κείμενο δεν έχει αυστηρή εκκλησιολογική βάση, και το θέμα τι είναι Εκκλησία και ποια είναι τα μέλη της ήταν ένα από τα 100 σχεδόν θέματα που είχαν προταθεί για την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο, αλλά εν τω μεταξύ εξέπεσε, με την προοπτική να γίνη ευρύτερη συζήτηση και διάλογος και μετά να αποφασισθεί σχετικώς. Έπρεπε, επομένως, πρώτα να συζητηθεί και ορισθεί τι είναι Εκκλησία και ποια είναι τα μέλη της και έπειτα να καθορισθεί η θέση των ετεροδόξων.

Επίσης, εάν υπέγραφα το κείμενο αυτό, στην πράξη θα αρνιόμουν όλα όσα κατά καιρούς έχω γράψει σε θέματα εκκλησιολογίας επί τη βάσει των αγίων Πατέρων της Εκκλησίας. Και αυτό δεν μπορούσα να το πράξω.

3. Δεν είναι δυνατόν να κατανοηθεί πλήρως το γιατί αρνήθηκα την υπογραφή μου, εάν δεν δώσω και μερικές πληροφορίες γιατί οι αντιπρόσωποι της Εκκλησίας της Ελλάδος άλλαξαν εκείνη την στιγμή την ομόφωνη απόφαση της Ιεραρχίας της Εκκλησίας. Ως γνωστόν η αρχική απόφαση της Ιεραρχίας του Μαΐου 2016 ήταν ότι «η Ορθόδοξος Εκκλησία γνωρίζει την ιστορικήν ύπαρξιν άλλων Χριστιανικών

Ομολογιών και Κοινοτήτων», και αυτή τροποποιήθηκε με την πρόταση «η Ορθόδοξος Εκκλησία αποδέχεται την ιστορική ονομασία άλλων ετεροδόξων Χριστιανικών Εκκλησιών και Ομολογιών». Η διαφορά μεταξύ των δύο φράσεων είναι εμφανής.

Την Παρασκευή που συζητείτο το συγκεκριμένο κείμενο η συζήτηση έφθασε σε αδιέξοδο στην έκτη παράγραφο, όπου γινόταν λόγος για την ονομασία των Ετεροδόξων. Η Εκκλησία της Ρουμανίας πρότεινε να λέγονται «Ομολογίες και Ετερόδοξες Κοινότητες». Η Εκκλησία της Κύπρου πρότεινε να λέγονται «Ετερόδοξες Εκκλησίες». Και η Εκκλησία της Ελλάδος πρότεινε να λέγονται «Χριστιανικές Ομολογίες και Κοινότητες». Επειδή η Εκκλησία της Ρουμανίας απέσυρε την πρότασή της, γινόταν συζήτηση μεταξύ της προτάσεως της Εκκλησίας της Κύπρου, που γινόταν αποδεκτή από άλλες Εκκλησίες, και της προτάσεως της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Σε ειδική σύσκεψη της αντιπροσωπείας μας την Παρασκευή το μεσημέρι αποφασίσθηκε να παραμείνουμε σταθεροί στην απόφαση της Ιεραρχίας και να προταθούν εναλλακτικές λύσεις, ήτοι να γραφή «η Ορθόδοξος Εκκλησία γνωρίζει την ύπαρξιν ετεροδόξων» ή «άλλων Χριστιανών» ή «μη Ορθοδόξων Χριστιανών».

Επειδή δεν γίνονταν αποδεκτές οι προτάσεις της Εκκλησίας της Ελλάδος, ο Οικουμενικός Πατριάρχης στην απογευματινή Συνεδρίαση της Παρασκευής πρότεινε δημοσίως να γίνη συνάντηση μεταξύ του Μητροπολίτου Περγάμου και εμού προκειμένου να βρεθή λύση. Ο Μητροπολίτης Περγάμου δεν φάνηκε διατεθειμένος για κάτι τέτοιο και εγώ δήλωσα ότι δεν είναι θέμα προσωπικό για να αναλάβω τέτοια ευθύνη, αλλά είναι θέμα όλης της αντιπροσωπείας. Τότε ο Οικουμενικός Πατριάρχης πρότεινε στον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών να βρεθή οπωσδήποτε λύση.

Το Σάββατο το πρωί πριν την Συνεδρίαση, η αντιπροσωπεία μας συναντήθηκε για να αποφασίση σχετικώς. Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος, φερόμενος δημοκρατικά, ανέφερε ότι υπάρχουν τρεις συγκεκριμένες λύσεις. Η πρώτη να παραμείνουμε στην απόφαση της Ιεραρχίας· η δεύτερη να καταθέσουμε μια νέα πρόταση, για την οποία δεν γνωρίζω πως προέκυψε και ποιος την πρότεινε, ήτοι «η Ορθόδοξος Εκκλησία αποδέχεται την ιστορική ονομασία άλλων ετεροδόξων Χριστιανικών Εκκλησιών και Ομολογιών» με το ιδιαίτερο σκεπτικό· και η τρίτη να δεχθούμε την πρόταση της Εκκλησίας της Κύπρου, που έκανε λόγο για «ετερόδοξες Εκκλησίες». Έγινε συζήτηση και ψηφοφορία μεταξύ των μελών της αντιπροσωπείας μας πάνω στις τρεις προτάσεις. Προσωπικά υποστήριξα την πρώτη πρόταση με τις εναλλακτικές της διατυπώσεις που αναφέρθησαν προηγουμένως, ενώ όλοι οι άλλοι παρόντες εψήφισαν την δεύτερη

νέα πρόταση.

Θεώρησα ότι αυτή η πρόταση δεν ήταν η πλέον ενδεδειγμένη από πλευράς ιστορικής και θεολογικής και δήλωσα αμέσως ενώπιον όλων των παρόντων ότι δεν θα υπογράψω το κείμενο αυτό, εάν κατατεθή αυτή η πρόταση, χάριν όμως της ενότητας θα επέχω από την περαιτέρω συζήτηση. Επομένως, δεν θα μπορούσα και για τον λόγο αυτό να υπογράψω το κείμενο.

4. Ένας ακόμη λόγος, που δεν είναι βέβαια και ουσιαστικός, αλλά έχει ένα ειδικό βάρος είναι ότι ασκήθηκε έντονη λεκτική κριτική προς την Εκκλησία της Ελλάδος για την απόφασή της. Βέβαια, ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος απέρριψε με πολύ σημαντικό λόγο την υβριστική αυτή τοποθέτηση. Τελικά, όμως, η αντίδραση αυτή έπαιξε έναν ψυχολογικό ρόλο στην διαμόρφωση της άλλης πρότασης.

Τουλάχιστον εγώ προσωπικά δέχθηκα σοβαρή πίεση και υβριστική αντιμετώπιση από Ιεράρχες για την στάση μου, πληροφορήθηκα δε ότι πιέσεις δέχθηκαν και άλλοι Αρχιερείς της Εκκλησίας μας. Και επειδή πάντοτε ενεργώ με ψυχραιμία, νηφιαλιότητα και ελευθερία, δεν μπορούσα να αποδεχθώ τέτοιες υβριστικές πρακτικές. Αυτοί είναι οι βασικότεροι λόγοι που με έκαναν ενσυνειδήτως και θεολογικώς να αρνηθώ την υπογραφή μου. Βέβαια, στο τελικό κείμενο που δημοσιεύθηκε χρησιμοποιήθηκε και το όνομα μου ως δήθεν υπογράψαντα το κείμενο, προφανώς διότι ήμουν μέλος της αντιπροσωπείας της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Αυτά είναι μερικά στοιχεία από όσα έγιναν για το θέμα αυτό. Περισσότερα θα γράψω αργότερα, όταν θα αναλύσω και την προβληματική – από πλευράς ιστορίας και θεολογίας– της τελικής πρότασης που υπέβαλε η Εκκλησία της Ελλάδος και πέρασε στο επίσημο κείμενο.

Πηγή:<http://parembasis.gr>